

SZÍVÜGYEM, GALGAMENTE

Szöveg: Farkas Anita

Fotó: Kováts Gábor

Gulyás Sándor nappal a légi forgalmat igazgatja, szabadidejében pedig a Galgamentét járja, hogy fényképezőgépe segítségével bevésse az itt lakók arcát a világ emlékezetébe. Tíz év alatt sok száz portrét készített, amelyek nemcsak kordokumentumok, de a helyi közösségek összekovácsolói is.

Ha úgy rendelte a sors, hogy ember és táj egymásra találjon, az alól nincs, nem lehet menekvés. Így történt ez Gulyás Sándorral is, aki Japántól az Egyesült Államokon át Izlandig bejárta az egész világot, hogy aztán a Galgamente örök szerelmese legyen. A hetvenes évek végén pályakezdőként még fotóriporternek készül, majd egy éles váltással előbb a Malév, 2004 óta pedig a Wizz Air munkatársaként a légi forgalomban dolgozó Sándor egy évtizede fényképezi Turától Aszódon át Becskéig nemcsak a természetet és az épített örökséget, de a helyiek hétköznapi és ünnepi pillanatait is.

A fényképezés ötlete a közös családi kirándulásoknak köszönhetően született meg a fejében. A feleségével mindig is szerettek Magyarországon vidékein barangolni, minden egyes alkalommal rácsodálkozva, hogy mennyi szépség vesz minket körbe, és mégis mennyire kevésbé értékeljük azt, ami a miénk. A Galgamente a fővároshoz való viszonylagos közelsége miatt szinte kínálta magát a munka utáni vagy hétvégi látogatásokhoz. Sándorban egy idő után bekapcsoltak a gyerekkori emlékek is: tízéves koráig a Galga folyásától nem messze, Veresegyházon laktak, az édesapja pedig sokszor mesélte, hogy fiatalkorában, még kéményseprő-

segédként sokszor az acsai és a csővári árokparton tanult, kitartóan küzdve azért, hogy előbbre jusson.

A munka végül 2012-ben indult el. Gulyás Sándor első lépésként felhívta a helyi vezetőket, és tanácsot kért tőlük, milyen eseményeket, illetve kiket volna érdemes lencsevégre kapnia. A természetes bizalmatlanság hamar elillant, a többség kifejezetten örült „a messziről jött idegen” érdeklődésének. Hamar tiszteletbeli galgamentivé avatták, és olyan, ma már kordokumentumnak is beillő különleges képsorozatot készíthetett, mint az augusztus 20-ai kenyérszentelési ünnep Bagon, amikor a templomtól az önkormányzatig népviseletben vonult az egész lakosság – ez az évszázados szép szokás mostanra kihalt. A portrékhoz az acsaiak vezették el: Mekis Ádám evangélikus esperes és az akkori polgármester javaslatára kezdte el egyesével fényképezni a helyi lakosokat az általuk jellemzőnek gondolt környezetben vagy tárggyal megörökítve. Ebből a sorozatból jött létre az a negyvenhat képből álló, *Acsaiak vagyunk – Élethépek* című anyag, amely 2017 szeptembere óta a falu művelődési házában állandó tárlatként látható.

Ettől kezdve pedig nem volt megállás. A helyiek egymást ajánlották a fényképész figyelmébe,

Blaubacher József és néhai Tasnádi Lajos, Iklad. Ikladon a mai napig hagyományos kézi aratással kezdődik a gabona betakarítása. A szorgos munka közepette készült a felvétel a megpihenő arató munkásokról. Józsi bácsi túl a kilencvenen fiatalokat megszégyenítő energiával még mindig az elsők között vágja a rendet

Dezső Gergely, Iklad. Egy kihalóban lévő, alig oktatott mesterség képviselője, patkolókovácsként járja az országot. A fotó Domonyban, a Lázár Lovasparkban készült

*Csoma Ferenc és Csoma László, Hévízgyörk.
A két férfi üzemeltette pékségben hagyományos,
akácfa-tüzelésű kemencében sütik a kenyert.
Gulyás Sándor végigfotózott egy egész műszakot, hogy
aztán éjjel fél tizenkettőkor két meleg cipővel a hóna
alatt induljon el Budapestre*

aminek eredménye nemcsak rengeteg fotó, de sok-sok átbeszélgetett délután, este, és ami a legfontosabb: barátság lett. Előbb Ikladon kérték fel egy acsaihoz hasonló portrészorozat elkészítésére, ez a munka folyamatban van, aztán Kartalon, a Ladócsy-galériában lehetett látni egy kibővített „best of” válogatást az eddig elkészült galgamenti arcképekből, most pedig egy album megjelenetésén dolgozik az aszódi polgármester buzdítására: ebben a tervek szerint az emberek mellett települési események fotói, illetve tájképek is helyet kapnak majd.

Gulyás Sándor maga is meglepődött rajta, hogy a felbukkanása szinte katalizátorként mozgatta meg a legkisebb falvakat is. A lakók többsége hálás volt azért, hogy életében először megtapasztalhatta: a családtagjain kívül is érdekel valakit a léte. Izgatottan várták a kiállításmegnyitót is, hogy lássák: a szomszéd, a tanár, az orvos, a koma, a sógor hogyan néz ki ezeken az egyszerű, mégis étellel teli és ezért igazán különleges felvételeken.

Nem csoda, hogy az ötvenes éveiben e tapasztalatok hatására az egri egyetem andragógia szakát elvégző Sándor önkéntes fotográfusi munkájára, ahogyan ő fogalmaz, szívügyére a hazai közösség-szervezés nagyasszonya, az ELTE-n oktató Vercseg Ilona is felfigyelt, és példaként ajánlja a legújabb egyetemi tankönyvében mint a közösségépítés új, 21. századi módszerét.

„Mindez nem az én érdemem, hanem közös azokkal, akik beengedtek a házukba, és teljes szívükkel megnyitak előttem – mondja szerényen a képek készítője, majd hozzáteszi: – Óriási ajándék minden pillanat, amit a galgamentiekkel tölthetek. Két éve volt Acsán egy szüreti felvonulás. Letettem a kocsit a faluszélen, és ahogyan gyalogoltam a központ felé, kétszer is rám dudáltak hátulról, integettek. Mondtam is a feleségemnek, hogy ennél többet ember nem érhet el az életében, hogy egy kis faluban megismerik a járását.”